

Protest

Rady Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu w sprawie odmowy prawa do istnienia dyscypliny naukowej

ANTROPOLOGIA, ETNOLOGIA

Z oburzeniem przyjęliśmy do wiadomości Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych usuwające ze szkolnictwa wyższego i struktury nauki 'etnologię', dyscyplinę, za której twórcę powszechnie w świecie uznawany jest Bronisław Malinowski, i która nieprzerwanie uprawiana jest na polskich uniwersytetach od 1910 roku – najpierw na Uniwersytecie Lwowskim, a później, w niepodległej już Rzeczypospolitej, na Uniwersytecie Poznańskim, Jagiellońskim, Warszawskim i Wileńskim. Etnologia, przemianowana na pomocniczą wobec historii etnografię, przetrwała czasy stalinizmu, następnie stopniowo odradzała się, by w końcu, znów jako etnologia, a z czasem etnologia/antropologia kulturowa, ponownie stać się samodzielnym kierunkiem studiów i dyscypliną naukową (Rozporządzenie z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz. U. Nr 179, poz. 1065).

Obecnie etnologia i antropologia nauczana jest na ośmiu wiodących uniwersytetach (UAM, UW, UJ, UŁ, UWr, UMK, UŚ, UG), z których trzy posiadają uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego w tej dyscyplinie. Jej likwidacja, poprzez włączenie do sztucznie stworzonej kategorii 'nauki o kulturze i religii', nie tylko wymazuje dyscyplinę i neguje tradycję i dorobek wielu pokoleń badaczek i badaczy, lecz jest również lekceważąca wobec kilkuset studentek i studentów, którzy wybrali ten kierunek studiów. Decyzja Ministerstwa dziwi szczególnie w czasach, w których powszechnie pisze się o antropologizacji nauk społecznych i humanistycznych. Wykreślenie etnologii z listy dyscyplin godzi także w międzynarodową współpracę naukową, podważając np. wiarygodność Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, zrzeszającego przeszło siedmiuset członków, które w sierpniu 2019 roku, wespół z naszym Instytutem, organizuje Kongres Światowej Unii Nauk Antropologicznych i Etnologicznych (IUAES), na który przybędą tysiące uczestników. Istnienie IUAES, założonej w 1934, a od 1948 roku afiliowanej przy UNESCO, jest dowodem na to, że dyscyplina antropologii i etnologii funkcjonuje na całym świecie. Jakiż jest powód, aby nie była uznawana tylko w Polsce?

W myśl deklaracji MNiSW nowa klasyfikacja wzorowana jest na liście OECD. Nie widzimy żadnej racjonalnej przyczyny, aby od niej odbiegać. Dlatego domagamy się umieszczenia 'antropologii, etnologii' jako odrębnej dyscypliny w dziedzinie nauk społecznych, bądź też zaklasyfikowania jej wraz z socjologią, jako 'socjologia i antropologia', jak ma to miejsce w wykazie OECD. Liczne argumenty przemawiające za tym rozwiązaniem zostały przedstawione w liście podpisanym przez kilkudziesięciu przedstawicieli środowiska antropologicznego przesłanym do Ministerstwa w ramach tzw. konsultacji społecznych w sierpniu br. List ten, wyrażający również nasze stanowisko, został niestety zignorowany i pozostał bez jakiegokolwiek odpowiedzi. Protest, apel i żądanie umieszczenia dyscypliny 'antropologia, etnologia' w dziedzinie nauk społecznych przyjęte zostały przez Radę Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM w Poznaniu jednogłośnie.

W imieniu Rady Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,

Prof. dr hab. Michał Buchowski
Dyrektor Instytutu
tel. +48 61 829 1375
e-mail: mbuch@amu.edu.pl

Poznań, 8 października 2018 r.